

VLAEMSCHE BROEDERS VAN LIMBURG, De, genootschap met de zinspreuk Concordia et Labore, in 1858 te Hasselt opgericht.

Hoewel reeds op 18 januari 1855 in het weekblad De Onafhankelyke het voornemen bekend gemaakt was om te Hasselt een Vlaams genootschap op te richten, zou, ondanks herhaalde oproepen van het weekblad, de eerste vergadering pas op 27 juni 1858 plaatsvinden. De stichters van het genootschap waren : J. Ceysens, uitgever van het weekblad De Onafhankelyke; F. Ceysens, notaris te Beringen; P.F. Milis, eigenaar te Hasselt; J.B. de Grove, pastoor te Horpmaal; W. Michiels, ontvanger te Halen; L. Vangansen, leraar te Beringen en G. Vanwest-Ulens, handelaar te Sint-Truiden. In 1862 telde de vereniging 45 werkende leden, de meesten uit Midden- en Zuid-Limburg, en talrijke ereleden onder wie Ph. Blommaert, J.B. David, P. van Duyse, H. van Peene, F. de Potter, P. Ecrevisse, F.A. Snellaert, J.F.J. Heremans en H. Conscience.

De vereniging, die zich buiten alle partijpolitiek wilde houden en voor alle Vlaamsvoelende Limburgers openstond, stelde zich tot doel de V.B., die voor haar vaderlands en grondwettelijk was, te dienen door de Vlaamse letterkunde te beoefenen en de rechten van de moedertaal in het rechtswezen, het onderwijs en de openbare besturen te verdedigen. Volgens het Reglement moesten de leden jaarlijks een stuk van eigen vinding of een vertaling tijdens een van de zes vergaderingen voorlezen, die beurtelings te Hasselt en te Sint-Truiden gehouden werden. In zijn spreekbuis, het weekblad De Onafhankelyke, klaagde het genootschap de ongelijkheid onder de Belgen, het franskiljonisme en de zedenverbastering aan. Om dit tegen te gaan nam de vereniging zich, althans de eerste jaren, voor in heel de provincie Limburg Vlaamse genootschappen en leeskringen op te richten en zo een drukgroep te vormen. Deze opzet mislukte echter. Op het vlak van de taalpolitiek deed het genootschap verschillende, hoewel zeer gematigde

stappen. Bij de viering van de leden van de Grievencommissie (1859) te Brussel was een afvaardiging van de Vlaemsche Broeders aanwezig. Datzelfde jaar werd ridder G.J. de Corswarem, ex-volksvertegenwoordiger, gehuldigd wegens zijn rol in de Grievencommissie en tot ere-voorzitter geproclameerd. Van oktober 1859 tot maart '61 nam hij zelfs het voorzitterschap waar, om daarna terug ere-voorzitter te worden. In 1862 verscheen bij J. Ceysens een bundel Geschiedkundige Verscheidenheden, een soort van volksboek met pseudo-literaire en wetenschappelijke bijdragen. Hoewel het de bedoeling was nog andere publikaties uit te geven, is dat niet meer gebeurd. De Vlaemsche Broeders hielden waarschijnlijk op te bestaan omstreeks 1868-'69.

LITERATUUR : *Reglement van het letterkundig genootschap De Vlaemsche Broeders van Limburg (Concordia et Labore)* (1861); - P. Bellefroid, *Limburgsche tijdschriften en dialecten*, overdruk uit *Verlagen en Mededeelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1906, p. 8-9); - M. de Vroede, *De Belgisch-Limburgse pers van 1830 tot 1860* (1962); - A. Linters, *Het verenigingsleven te Hasselt 1831-1880* (onuitgegeven licentiaatsverhandeling Rijksuniv. Gent, 1973).

SIMON VANDEVELDE